

Tungkol Saan ang Modyul na Ito?

Ano kaya kung sakaling walang mga diyaryo, magasin o aklat sa mundo? Araw-araw, nagbabasa tayo ng mga materyales na nagbibigay sa atin ng iba't ibang impormasyon. Sa pamamagitan ng pagbabasa, nalalaman natin kung ano ang nangyayari sa ating kapaligiran at sa buong mundo. Habang tayo ay nagbabasa, nagiging maalam tayo at nahahamon tayong mag-isip. Kapag pinag-iisipan natin ang ating binabasa at pinipili natin kung ano ang may halaga para sa atin, umuunlad tayo. Nagiging matalinong mambabasa tayo.

Nais mo bang matutuhan ang ilang paraan upang malaman mo ang lahat ng makakaya mong malaman mula sa iyong pagbabasa? Matutukoy mo ang halaga at kaugnayan ng iyong binabasa. Tinatawag natin itong mapanuring pagbabasa.

Ang modyul na ito ang tutulong sa iyo na paunlarin ang iyong batayang kakayahan sa mapanuring pagbabasa. Makatutulong ito upang ikaw ay maging isang mapanuring mambabasa. Ito ay binubuo ng sumusunod na aralin:

Aralin 1 – Hindi Tama o Hindi Sapat na Impormasyon

Aralin 2 – Mga Estratehiya sa Mapanuring Pagbabasa

Aralin 3 – Ang Kaugnayan at Halaga ng mga Ideya

Tanungin mo ang iyong sarili, “Ano ang makukuha ko mula sa modyul na ito?”

Isipin mo ang mga dakilang tao na malaki ang iniambag upang higit na magaan ang ating buhay kaysa noon. Ano ang kanilang lihim o sekreto? Nag-iisip sila nang malalim habang sila ay nagbabasa o nagmamasid ng kanilang kapaligiran. Ang kanilang mga pag-iisip ang pinagmulan ng mga bagong idea. At ang kanilang mga idea ay naging imbensiyon na atin ngayong tinatamasa. Kaya, mag-isip, magbasa, at mag-isip muli. Hanapin ang mga sagot sa iyong mga tanong na bakit. Paunlarin mo ang iyong mga kakayahan sa pag-iisip at pagbabasa ngayon na. Sinong may alam, baka matuklasan na natin ang pagiging dakila mo.

Anu-ano ang mga Matututuhan Mo sa Modyul na Ito?

Pagkatapos mong pag-aralan ang modyul na ito, may kakayahan ka nang :

- ◆ tukuyin ang hindi tama o hindi sapat na impormasyon sa mga tekstong babasahin mo;
- ◆ gumamit ng iba't ibang estratehiya sa mapanuring pagbabasa sa paglutas sa mga problema; at
- ◆ tayahin ang kaugnayan at halaga ng mga ideyang mula sa mga babasahin.

Anu-ano na ang mga Alam mo?

Bago mo simulang pag-aralan ang modyul na ito, sagutan ang simpleng pagsusulit upang malaman kung anu-ano na ang alam mo hinggil sa paksang tinatalakay.

Basahin ang nasa iba at sagutan ang sumusunod na paksa.

(1) Sa pagbabasa, ang bawat estudyante ay may kaniya-kaniyang paraan na nakatutulong sa kanila na lutasin ang kanilang suliranin sa pagbabasa. (2) Isa sa mga teknik o paraan ay ang paghahanap sa kahulugan at halaga ng bago at mahirap na impormasyon. (3) Kapag natuklasan nila ang kahulugan at kahalagahan ng impormasyon, higit na natatandaan at naiiwan ang mga ideyang nabasa nila. (4) Gayundin, nakagagawa sila ng mahalagang pasiya o desisyon batay sa impormasyong nabasa nila. (5) Kapag pinag-iisipan nilang mabuti ang mga impormasyon nabasa nila, nagpapasiya sila. (6) Maaaring magpasiya silang makatuwirang suriin ito, halimbawa, ang bawat pahina, o bawat bahagi, at nagtatatag ng ugnayan ng mga ideya sa mga pahinang iyon. (7) O, upang magkaroon ka ng global o pangkalahatang larawan o *bird's eyeview* ng mga pahinang nabanggit sa pamamagitan ng “skimming.” (8) Kapag gagamitin nilang pareho o alinman sa mga nabanggit na paraan o teknik, nagiging mas madali ang kanilang pag-unawa sa impormasyong nabasa. (9) Kung kaya, mahalaga na gamitin ng mga estudyante ang dalawa o isa sa mga nabanggit na paraan upang maging makabuluhan ang kanilang karanasan sa pagbabasa. (10) Kung hindi, magiging miserable ang mga ito dahil sa mga suliranin nila sa pagbabasa na hindi na maaayos.

1. Aling pangungusap ang nagsasabi sa iyo kung tungkol saan ang paksa. Ibigay ang bilang.

---
2. Anong pangungusap ang maaaring tanggalin nang hindi naaapektuhan ang daloy ng paksa sa isang saknong?

---
3. Bakit mahalaga para sa isang estudyanteng katulad mo ang magkaroon ng saysay o mabigyan ng kahulugan ang bago at mahirap na impormasyon?

---
4. Mahuhulaan mo kaya ang kahulugan ng salitang “skimming?” Anu-anong salita sa teksto ng nakatulong sa iyo na bigyang kahulugan ang salita?

---

5. Anu-anong salita ang may kahulugang pareho sa “global?”

---

6. Anong salita sa Pangungusap 1 ang nagbibigay kahulugan sa salitang “mahalaga”?

---

7. Paano mapapadali ng isang estudyanteng katulad mo ang pagbabasa?

---

8. Anong salita ang naglalaman ng walang batayang generalization o paglalihat at kalabisan?

O, kumusta? Marami ka bang nasagutan nang tama? Ihambing ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 29 upang malaman mo.

Kung tama lahat ng sagot mo, magaling! Ipinapakita nito na marami ka nang alam tungkol sa mga paksa ng modyul na ito. Maaari mo pa ring pag-aralan ang modyul upang pagbalik-aralan ang mga nalalaman mo na. Malay mo, may matutuhan kang bago.

Kung mababa ang iskor mo, huwag mabahala. Nangangahulugang para sa iyo ang modyul na ito. Matutulungan ka nitong maintindihan ang mga mahahalagang konsepto na magagamit mo sa pang-araw-araw na pamumuhay. Kung pag-aaralan mo nang maigi ang modyul na ito, matututuhan mo ang mga sagot sa lahat ng tanong sa pagsusulit at higit pa doon. Handa ka na ba?

Maaari ka nang pumunta sa susunod na pahina upang simulan ang Aralin 1.

Hindi Tama o Hindi Sapat na Impormasyon

May nabasa ka na bang hindi mo naiintindihan dahil hindi kompleto ang impormasyong ibinigay? O dahil nakalilito o walang kaugnayan ang paksa? Nasubukan mo na bang malito dahil hindi tama ang impormasyong inilahad? Nasubukan mo na bang mawalan ng gana sa pagbabasa ng isang artikulo dahil napakarami nitong detalye? Kung oo, malamang nakabasa ka na ng mga materyales na may impormasyon.

Sa modyul na ito, aalamin mo kung paano malalaman o matutuklasan ang ganitong uri ng impormasyon. Matututuhan mo ring tukuyin kung ano ang mali sa ibinigay na impormasyon.

Pagkatapos mong pag-aralan ang modyul na ito, may kakayahan ka nang:

- ◆ larawan ang iba't ibang uri ng hindi tama o hindi sapat na impormasyon; at
- ◆ tukuyin ang magkakasalungat na impormasyon sa teksto.

Basahin Natin Ito

Maingat na basahin ang Sipi 1 sa ibaba. Tingnan kung magagawa mo ang pinagagawa sa iyo pagkatapos.

Sipi 1

Tinatawag ang ehersisyong ito na “Pagwawagayway ng mga Kamay sa may Lawa” (*Waving Hands by the Lake*). Mabuti ito para sa pagsasaayos ng paghinga at pagpapanatili sa balanse ng presyur ng dugo o blood pressure. Mainam rin ito sa pagpapalakas sa kidney o bató; pagpapakalma ng mga nerve, at paglunas sa kirot na dulot ng rayuma o arthritis.

Pagkatapos mong basahin ang sipi, sa tingin mo, magagawa mo ba ang ehersisyo?

Bakit hindi?

Ano ang kailangan upang magawa mo ang ehersisyo nang tama?

Isinagot mo bang kailangan ng karagdagang impormasyon? Kung oo, tama ka.

Ang sipi na ito ay naglalaman ng hindi tama o hindi sapat na impormasyon. Kailangan mo pa ng karagdagang impormasyon upang maisagawa mo nang tama ang ehersisyong inilalarawan.

Kailangan mo ng espisipikong instruksiyon na may mga sunud-sunod na hakbang upang maisagawa mo ang ehersisyong “Pagwawagayway ng mga Kamay sa may Lawa” (*Waving Hands by the Lake*). Ang impormasyon ay kailangang may kompletong data, detalye, at halimbawa upang malinaw na maintindihan ito.

Ngayon, basahing muli ang sipi sa naunang pahina pagkatapos, basahin ang binagong bersiyon na nasa ibaba.

Sipi 2

Narito ang paraan ng pagsasagawa ng ehersisyong “Pagwawagayway ng mga Kamay sa may Lawa” (*Waving Hands by the Lake*).

Una, tumayo nang magkalayo ang mga paa. Nakababa ang mga kamay.

Pagkatapos, mabagal na huminga. Langhapin mo ang sariwang hangin. Isipin mo na nilalangahap mo ng simoy ng hangin sa may tabi ng lawa. Pagkatapos, dahan-dahang huminga palabas.

Ngayon, dahan-dahan mong itaas ang iyong mga kamay hanggang sa may dibdib.

Itiklop nang kaunti ang iyong mga tuhod upang bumaba ang balakang.

Muli, dahan-dahang huminga – damhin mo ang pagpasok at paglabas ng hangin sa iyong bága.

Pagkatapos, dahan-dahang ilagay sa iyong tabi ang iyong mga kamay at bumalik sa orihinal na posisyon.

Habang bumabalik ka sa dati mong posisyon, dahan-dahang huminga muli.

Paano mo ihahambing ang Sipi 2 sa Sipi 1?

Kung isinagot mo na ang Sipi 2 ay higit na madaling basahin, maintindihan, at gawin dahil mas marami itong impormasyon, tama ka.

Ngayon, tumayo ka. Rebyuhin ang mga instruksiyon na ibinigay sa nakaraang pahina. Pagkatapos, subukang gawin ang ehersisyong inilalarawan pagkatapos basahin ang bawat linya. Makatutulong ito sa iyo na matandaan mong mabuti ang bawat hakbang sa ehersisyo.

Subukan Natin Ito

Mangolekta ng mga artikulo hinggil sa isang aktibidad mula sa mga magasin, diyaryo, at aklat. Ang pangongolekta ng mga recipe mula sa mga *cookbook* ay isang magandang simula. Basahin ang mga ito at tingnan kung may makikita kang hindi tama o hindi sapat na impormasyon sa alinman sa mga ito.

Kung may mga tanong ka, lapitan ang ang iyong *Instructional Manager*.

Basahin Natin Ito

Nakatanggap ka ng liham mula sa iyong tiyahin na nag-aanyaya sa iyo na magbakasyon sa kanila.

Marso 2001

Mahal na _____,

Kumusta ka? Natutuwa ako at matatapos na ang inyong mga klase. May mga plano ka na ba para sa iyong bakasyon?

Sa unang linggo ng Abril, ang San Roque, ang aming bayan ay magdiriwang ng taunang piyesta. Marami na namang pagkain. Narinig ko na bumubuo ng mga variety shows at iba pang aktibidad ang aming alkalde. Sigurado akong magiging masaya ang pagdiriwang! Pupunta rito ang mga pinsan mo mula sa Mindanao para sa piyesta. Gusto mo rin bang pumunta rito?

Alam ko na magbibiyahe kang mag-isa kapag magpaplano kang pumunta rito. Pumunta ka lamang sa piyer at bumili ng tiket. Nasasabik na kong makita ka.

Nagmamahal,
Tita Miling

Ipagpalagay natin na hindi ka pa nakakarating sa bahay ng Tita Miling mo, ano ang kulang sa kaniyang liham?

Marahil, masyadong excited si Tita Miling kaya nakalimutan niyang isulat ang kaniyang buong address at ang kompletong direksiyon kung paano pupunta doon. Ito ay isang halimbawa ng pagbibigay ng hindi kompletong impormasyon. Higit na magiging madali para sa iyo kung ang lahat ng impormasyong kailangan ay ibinigay, hindi ba?

Sa kasong ito, ano ang pinakamainam na gawin?

Kung ang sagot mo ay susulat ka sa iyong Tita Miling at hingin ang kompletong direksiyon, magaling! Naisip mo na ba kung gaano kahalaga ang pagkuha ng kompletong impormasyon?

Basahin Natin Ito

Nag-uusap sa telepono si Ginang Wee at Ginang Tee. Basahin ang dayalog sa ibaba.

Gng. Wee:	Hello, magandang umaga. Maaari po ba akong makipag-usap kay Gng. Tee?
Gng. Tee:	Ito nga ho si Gng. Wee.
Gng. Wee:	Gng. Tee, ano po ang petsa ng inyong kapanganakan?
Gng. Tee:	Enero 10, 1957, bakit?
Gng. Wee:	Ikinalulungkot ko, Gng. Tee. Ang iyong aplikasyon para sa housing loan ay hindi naaprobahan.
Gng. Tee:	Bakit?
Gng. Wee:	Dahil hindi tama ang impormasyong nakalagay sa inyong application form. Isinulat ninyo na ang petsa ng inyong kapanganakan ay Enero 10, 2000. Sigurado akong hindi naman kayo walong buwang gulang.
Gng. Tee:	Naku po! Maling impormasyon ang nailagay ko sa form. Absent-minded siguro ako!
Gng. Wee:	Ikinalulungkot ko.
Gng. Tee:	Sa susunod, babasahin kong mabuti ang application form at tamang impormasyon ang isusulat ko dito bago ko isumite. Nakakahiya naman ang nangyaring ito. Ikinalulungkot ko. Paalam, Gng. Wee.

Bakit hindi naaprobahan ang aplikasyon ni Gng. Tee para sa isang housing loan?

Hindi niya sinasadyang isulat ang maling impormasyon sa kaniyang aplikasyon.

Nagkaroon ka na ba ng katulad na karanasan? Nagagawa natin ito kung minsan, hindi ba? Kung kaya, kailangang tiyakin natin na tsinitsek at muling tsinitsek ang impormasyong ibinibigay o tinatanggap natin. Wala namang masama sa pagiging metikulosa hindi ba?

Anong aral ang matutuhan natin sa pagtanggap o pagbibigay ng hindi kompleto o hindi tamang impormasyon?

Natutuhan ko na malaki ang epekto nito. Kaya, kailangang matuto tayo sa ating mga karanasan.

Subukan Natin Ito

Basahin ang sipi sa ibaba at sagutin ang sumusunod na tanong.

Nang dumating kami sa ospital, magugulatin pa sa matandang mali-mali ang aking ina. Nang makita niyang gising na ang aking lola, lumiwanag ang kaniyang mukha na parang bombilya. Nang yakapin ako ni lola, parang bulkang sasabog ang aking dibdib.

Masasabi mo ba kung ano ang nangyari sa kaniyang lola? Malinaw mo bang naintindihan ang sipi? Bakit hindi? Kung sasabihin mong hindi mo naintindihan dahil sa paggamit ng napakaraming salitang hindi kailangan, tama ka.

Matutukoy mo ba ang mga salita o pariralang hindi naman talaga kailangan? Isulat ang mga ito sa mga puwang sa ibaba.

1. _____
2. _____
3. _____

Ang sumusunod ay mga hindi kinakailangang salita o parirala:

1. “magugulatin pa sa matandang mali-mali”
2. “na parang bombilya”
3. “parang bulkang sasabog”

Subukang ipalit ang mga pariralang ito sa nakaraang saknong ng isa o dalawang salita lamang at tingnan ang pagkakaiba. Punan ang mga puwang ng tamang salita o parirala. Pumili mula sa listahan sa ibaba.

nanatiling kalmado	mabagal na tumitibok	mabilis na tumitibok
ngumiti	kumalma	nag-alala
masaya	umiyak	umiiyak
malungkot		

Nang dumating kami sa ospital, ang Nanay ay _____.

Ngunit nang makita naming gising ang Lola, _____ si Nanay.

At nang yakapin ako ni Lola, _____ ang aking puso.

Ihambing ang iyong sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 29.

Ang mga simpleng sipi ay madaling maintindihan dahil tahasan ang punto nito. Ang mga hindi kailangan at labis na salita ang dahilan kung bakit nagiging magulo at mahirap maintindihan ang sipi.

Batay sa iyong natutuhan, may naiisip ka bang isang katangian ng mapanuring mambabasa? Ang isang mapanuring mambabasa ay may kakayahang tukuyin ang mga sipi na may kalabisan. Alam niya kung paano palitan ang mga mabulaklak at labis na detalye ng simpleng salita upang gawing malinaw at madaling maintindihan ang pangunahing idea ng sipi.

Basahin Natin Ito

Basahin ang sipi sa ibaba at alamin kung ano ang pangunahing idea.

Kapag may binasa ka, kailangan mong sagutan ang mga tanong sa dulo. Pagkatapos, pumunta sa silid-aklatan at tingnan ang kahulugan ng mga salitang mahirap maintindihan. Pagkatapos, gumawa ng iyong konklusyon batay sa iyong nabasa. Bilang pagtatapos, basahin ang sipi.

Ano ang pangunahing idea ng saknong? May saysay ba ang saknong?

Hindi, walang saysay ang saknong. May mali sa pagkakalahad ng mga detalye. Hindi lohikal ang kanilang pagkakaayos.

Ang ilohikal na pagkakaayos ng mga detalye ay maaaring magbigay sa iyo ng imperpektong impormasyon.

Ano ang dapat mong gawin kapag hiniling sa iyong magbasa ng isang bagay?

Kailangan mong basahin muna ang sipi bago mo sagutin ang mga tanong. Pagkatapos, kailangang isulat mo ang mga salitang hindi mo naiintindihan at tingnan ang mga ito sa diksiyonaryo. Sa huli, gumawa ng iyong konklusyon pagkatapos basahin at muling basahin ang sipi.

Ang isa pang halimbawa ng hindi tamang impormasyon ay ang magkasalungat na impormasyon. Basahin ang halimbawa ng ganitong uri ng impormasyon sa ibaba.

Tatlong taon si Ana. Hiniling ng kaniyang ina na pumunta siya sa palengke at mamili ng mga pagkain at groseriya para sa nalalapit na pista.

Matutukoy mo ba ang magkasalungat na impormasyon sa sipi.

Hindi makapupunta sa palengke at bumili ng pagkain at groseriya si Anna dahil tatlong taon pa lamang siya. Ang isang batang tatlong taong gulang pa lamang ay hindi pa maaaring lumabas nang bahay nang nag-iisa! Ang sipi na ito ay may magkasalungat na impormasyon, samakatuwid, ilohikal.

Kapag nakabasa ka ng isang bagay na may magkasalungat na impormasyon, ano ang gagawin mo? Hindi mo na lang ba papansinin at ipagpapatuloy ang pagbabasa? o susubukan mong intindihin ito?

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Basahin ang mga sipi sa ibaba at tukuyin ang dahilan ng pagkalito sa pamamagitan ng pagsasalunghit sa mga salita, parirala, o pangugusap. Pagkatapos, tukuyin kung ang mga ito ay:

- ◆ hindi kailangan o kalabisan;
  - ◆ naglalaman ng hindi kompletong impormasyon; o
  - ◆ naglalaman ng magkasalungat na impormasyon.
1. *Ang pinakamainam na paraan upang makapunta sa bayan ng Maligaya ay ang pagsakay sa isang dyipni mula sa Malibuso. Maaari ka ring sumakay sa bangka. Ang maligaya ay isang bayang tila sasabog sa dami ng aktibidad. Ito rin ay tila isang natutulog na higante.*

Ang unang pangugusap ay kailangang salungguhitan. Hindi kompleto ang impormasyon. Ang eksaktong lokasyon ng Malibuso ay hindi ibinigay. Sa katunayan, hindi man lang nabanggit kung ang Malibuso ay kalapit na bayan o hindi.

Ang pangalawang pangugusap ay kailangan ding salungguhitan. Naglalaman ito ng magkasalungat na impormasyon. Hindi lohikal na mararating sa pamamagitan ng dyip o bangka ang bayan ng Malibuso hangga't walang karagdagang impormasyon.

Ang “tila sasabog” ay isang talinghaga at sa kasong ito, isang kalabisan. “tila isang natutulog na higante” ay pagwawangis na sumasalungat sa “isang bayang tila sasabog sa dami ng aktibidad.” Kailangan may karagdagang impormasyon upang gawing lohikal o makatuwiran ang sipi na ito.

2. *Si Mang Jose ay isang magsasaka na mahirap pa sa daga. Mayroon siyang tatlong anak na pumapasok sa eksklusibong paaralan. Mabait at mapagbigay si Mang Jose sa kaniyang mga kapitbahay. Pinagbibilhan niya sila ng tubig na mula sa kaniyang bagong balon. Malaking halaga ang ibinibigay niya sa kawanggawa. Si Mang Jose ay talagang si Robin Hood.*

Natukoy mo ba ang mga dahilan ng pagkalito sa pangalawang sipi?

Ang unang pangungusap ay may pariralang “mahirap pa sa daga.” Isa itong pagwawangis. Malinaw na inilalarawan nito ang kalagayang pampinansiya ni Mang Jose.

Ang pangalawang pangungusap ay kailangang salungguhitan. Nagtataglay ito ng magkasalungat na impormasyon. Paano matutustusan ni Mang Jose ang pagpasok ng kaniyang mga anak sa eksklusibong paaralan kung mahirap pa siya sa daga?

Ang pang-apat na pangungusap ay salungat sa ikatlong pangungusap kaya kailangang salungguhitan. Kung tunay na mapagbigay si Mang Jose, hindi ba dapat libre na niyang ibigay ang tubig sa kaniyang mga kapitbahay?

Ang panlimang pangungusap ay salungat din sa unang pangungusap. Ang “Robin Hood” ay isang talinghaga. Si Robin Hood ay isang tauhan sa panitikan na nagnanakaw mula sa mga mayayaman upang ibigay sa mga mahihirap. Sa kasong ito, hindi lamang ito labis na impormasyon. Ito rin ay salungat sa iba pang impormasyong isinaad.

Naintindihan mo ba ang pangalawang sipi. Matutukoy mo na ba ang mga impormasyong magkasalungat o impormasyong hindi kompleto sa iba pang sipi na babasahin mo?

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan?

Punan ang mga puwang ng tamang salita mula sa listahan sa ibaba:

hindi kompleto	ilohikal	mga detalyeng nagtataguyod sa pangunahing idea
makakapagpasiya	kalabisan	iba't ibang mali walang kaugnayan

1. Naiintindihan ng isang mapanuring mambabasa na maaaring maibigay dahil ang mga tao ay may _____ kaalaman.
2. Kailangang maingat sa pagtukoy sa mga _____ na impormasyon ang mapanuring mambabasa.
3. Ang hindi tama o hindi sapat na impormasyon ay matutukoy kung kulang ito sa _____.
4. Tsinitsek at muling tsinitsek ng isang mapanuring mambabasa ang impormasyong inilahad at nakalap upang matukoy niya ang anumang _____ sa data o impormasyon. Ito ay upang hindi siya mapahiya.
5. Matutukoy ng isang mapanuring mambabasa ang mga sipi na may _____. Alam niya kung ang mga sipi ay may labis na detalye o mabulaklak na mga salita na makalilito sa kaniya.
6. May kakayahang ayusin ng isang mapanuring mambabasa ang impormasyong natatanggap niya at pag-ibahin ang mga magkakaugnay at _____ na impormasyon.
7. Samakatuwid, _____ siya kung anong materyales ang babasahin niya para sa isang tiyak na layunin.
8. Ang isang mapanuring mambabasa ay may kakayahang tukuyin ang _____ na ideya o detalye sa isang sipi.

Ihambing ang iyong sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 29.

Tandaan Natin

Ang mga impormasyon ay maituturing na imperpekto kapag:

- ◆ hindi kompleto o kulang;
- ◆ hindi tama;
- ◆ kalabisan; at
- ◆ ilohikal.

Mga Estratehiya sa Mapanuring Pagbabasa

Hindi natin malulutas ang mga suliranin sa pagbabasa sa pamamagitan ng paggamit ng sentido komun lamang. Kailangan natin ng ilang estratehiya upang malutas natin ang ganitong suliranin gaya ng doktor na kailangan din ng ilang instrumento upang makapanggamot nang maayos at epektibo. Totoo rin ito para sa mga mambabasa. Kailangan nila ng mga estratehiya at kakayahan upang malutas nila ang kanilang mga suliranin sa pagbabasa.

Pagkatapos pag-aralan ang araling ito, may kakayahan ka nang:

- ◆ mahinuha ang layunin, punto de bista, mga idea at damdamin ng may akda;
- ◆ tukuyin ang mga dahilan upang maging makatuwiran ang konklusyon;
- ◆ sabihin ang kalalabasan ng mga pagakaksunud-sunod ng mga pangyayari; at
- ◆ gumawa ng generalization mula sa mga espisipikong detalye.

Subukan Natin Ito

Pag-aralan ang sumusunod:

D

A

DAAN

N

Mahuhulaan mo ba kung ano ang ibig sabihin ng mga titik?

Upang magkaroon ka ng palatandaan, pansinin kung paano nakaayos at binaybay ang mga titik. Tama ka kung napansin mong binaybay nang dalawang beses ang salita, isang beses pahalang at isang beses pababa. Ngunit napansin mo bang magkakrus ang mga salita?

Ano ang sinasabi sa iyo ng mga detalyeng ito?

Ipinapahiwatig sa iyo na ang mga titik ay tumutukoy sa salitang “*crossroad*” o “krus na daan” dahil bumabagtas ang dalawang daan sa isa’t isa o magkakrus ang dalawang daan.

Ang isang mapanuring mambabasa ay naghahanap ng mga pahiwatig o mga palatandaan upang mahulaan niya kung ano ang ibig sabihin ng kaniyang binabasa.

Upang masanay ang iyong kakayahan sa mapanuring pagbabasa, isa pang pagsasanay ang nasa ibaba. Sagutin ang sumusunod na palaisipan.

Mayroon akong siyam na titik. Ang unang titik ay P, ang gitnang titik ay B at ang huling titik ay A. Sa unahan at pagkatapos ng bawat titik, mayroong mga patayong linya.

Mahuhulaan mo ba kung ano ako?

Maaari kang gumawa ng isang mahusay na hula kung isusulat mo ang mga palatandaan na gaya nito:

P/A/G/B/A/S/A

Ang tamang sagot sa palaisipan ay “pagbasa sa pagitan ng mga linya.”

Alam mo ba ang ibig sabihin ng “pagbasa sa pagitan ng mga linya?” Ito ay isang talinghaga na nangangahulugang pag-intindi sa tunay na mensahe sa likod ng kung ano ang tahasang nakasulat o nabanggit. Ang sumusunod na pangungusap ay isang halimbawa:

Sa ngayon, walang anumang pahayag ang pamahalaan hinggil sa kontrobersiya.

Ano ang ibang mensahe na ipinapahiwatig ng pangungusap na ito?

Kung babasahin mo ang pagitan ng mga linya, mahihinuha mo na ang mga opisyal ng pamahalaan ay hindi pa handang magbigay ng pahayag, marahil dahil:

1. Nag-iingat sila.
2. Hindi pa nila alam kung ano ang sasabihin nila.
3. Ang impormasyong alam nila hinggil sa kontrobersiya ay hindi pa kompleto.

Kung hindi ka pamilyar sa isang salita sa isang teksto, ano ang ginagawa mo upang maging makabuluhan ang iyong binabasa?

Ang pinakamainam na gawin ay ipagpatuloy ang pagbabasa hanggang magkaroon ka ng sapat na detalye upang makagawa ka ng tamang konklusyon o inference.

Ano ang layunin ng manunulat sa pagiging malabo o hindi malinaw?

Marahil nais lamang niyang kilitin ang iyong isipan at nais niyang maging sensitibo ka sa mga ibinibigay niyang palatandaan na makatutulong sa iyo na gumawa ng tamang konklusyon. Ito ang nagpapahiwatig na ang isang mapanuring mambabasa ay may kakayahang tumukoy at gumamit ng mga palatandaan upang malaman o matuklasan ang layunin ng kaniyang binabasa.

Basahin Natin Ito

Basahin ang sipi sa ibaba at sagutin ang tanong.

... ang maganda at puting balahibo sa aking likod . . . Pumapailanlang sa alapaap . . . tumataas—punong-puno ng kaligayahan. Binabantayan ko ang mga kaluluwa sa ibaba. Umaawit ako ng papuri sa kalangitan.

Papailanlang, sasakay ako ng malamig na simoy na hangin at kinukumutan ang aking katawan ng aking damit na sutlang satin. Dalisay ako . . . Sinubukan ko ang aking mga pakpak at tiningnan ko kung gaano kabilis ako makipagtakbuhan sa hangin . . . Lumulundag ako, lumilipad, nagmamahal, hindi ko mapaniwalaan ang kagandahan ng mundo. Pumupunta ako sa isang talon at winiwisikan ko ng tubig ang aking mukha. Sa tingin ko, mananatili akong taglay ng hangin at dalisay.

Masasabi mo ba kung tungkol saan ang sipi na ito? Anu-ano ang nagpapahiwatig na tungkol sa isang anghel ang tinatalakay? Habang binabasa mo ang sipi, nakikita mo ba ang mga malinaw na hulaway (*images*)? Nakikita mo ba ang sipi sa iyong isipan?

Isulat ang mga bagay na nagpapahiwatig at alamin kung ano ang ipinapahiwatig ng sipi.

Sino ang nagsasalita sa sipi?

Malinaw na isang anghel ang nagsasalita.

Bakit sa tingin mo anghel nga ang nagsasalita? Ano-anong salita sa sipi ang nagbigay sa iyo ng ganitong idea?

Ang mga salitang “puting balahibo,” “sutlang satin,” “pumapailanlang sa alapaap,” “nagmamahal,” at iba pa ang nagbigay sa akin ng idea.

Sa anong punto de bista isinalaysay ang sipi?

Kapag nagbabasa ng mga tekstong may mga salitang **ako** at **akin**, ang punto de bistan ginamit ay ang *first-person* na perspektibo. Sa sipi na ito, inilalarawan ng anghel ang kaniyang sarili at kung ano ang kaniyang ginagawa.

Anu-anong salita ang nagtulak sa iyo na gustong-gusto ng anghel ang kaniyang buhay?

Ang mga pariralang “punong-puno ng kaligayahan,” “lumulundag ako” “lumilipad,” “hindi ko mapaniwalaan ang kagandahan ng mundo,” ang makapagbibigay sa iyo ng ganitong idea.

Naranasan mo na bang sumakay ng eroplano? Naranasan mo na ba ang magandang pakiramdam ng paglipad na tinatamasa ng isang anghel?

Ang isang mapanuring mambabasa ay makararanas ng karanasan ng manunulat o tauhan sa sipi kung matingkad at malinaw ang paglalarawan sa mga ito.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Ang pagsisimula ng koleksiyon ng mga selyo ay maaaring maging isang hamon. Kailangan ng masusing paghahanda at pagpaplano. Una sa lahat, kailangan mong ihanda ang mga kailangan mong materyales. Para sa isang koleksiyon ng mga selyo, kailangan mo ng album na mapaglalaman mo ng iyong mga selyo.

Pagkatapos, kailangan mong planuhin ang iyong koleksiyon. Itutuon mo lang ba ang iyong pansin sa isang tiyak na paksa o tema? Ang ilang mangongolekta ng selyo ay nangongolekta ng mga selong may isang tiyak na paksa, gaya ng mga bulaklak. Ang iba nama'y basta na lamang nangongolekta ng selyo nang hindi isinasaalang-alang ang paksa o tema. Tulad ng ibang libangan o hobby, ang pangongolekta ng selyo ay isang makabuluhang aktibidad ngunit kailangang mong magplano bago mo simulan ito.

Anong konklusyon hinggil sa pangongolekta ng selyo bilang isang libangan o hobby ang magagawa mo batay sa sipi?

Ihambing ang iyong sagot sa sagot ko na nasa ibaba.

Ang pangongolekta ng selyo, tulad ng ibang libangan o hobby, ay kailangang maayos na naipalano ng taong gagawa nito.

Bakit kailangang magkaroon ng konklusyon mula sa iyong mga nabasa?

Kailangang may konklusyon na mahahalaw mula sa mga binasa upang ibuod ang impormasyon o mensaheng isinasaad ng mga ito. Mahalaga ba para sa iyo na malaman mo ang mga pangunahing ideya at konklusyon ng manunulat? Ano ang gagawin mo sa mga ito?

Mahalaga ang mga pangunahing ideya o konklusyon dahil naapektuhan ang pag-iisip ang pagtugon ng mga mambabasa sa katulad na sitwasyon. Ang mga pangunahin idea at konklusyon ay kailangang masusing masuri upang malinawan at higit na maintindihan. Paano mo susuriin o sisiyasatin ang mga ito?

Maaari mong suriin ang mga pangunahin idea at konklusyon sa pamamagitan ng paghahambing sa mga ito sa sarili mong karanasan. Maaari kang makabuo ng isang bagong grupong mga ideya at konklusyon.

Subukan Natin Ito

Ang sumusunod na pangyayari ang nagsasalaysay sa kuwento ni Kitty Rescape, ang kaniyang lola, isang prinsipe, at isang oso. Basahin ang mga pangyayari. Pagsunod-sunurin ang mga ito sa pamamagitan ng paggamit sa mga bilang mula 1 hanggang 14.

Ang unang pangyayari ay tinukoy na para sa iyo.

- _____ a. Isang araw, nang papunta siya upang dalawain ang kaniyang lola, nakakita siya ng isang makisig na prinsipe.
- _____ b. Kaya, umalis ang prinsipe na mas malungkot ngunit hindi mas matalino.
- _____ c. “Tumahimik ka, ulyaning matanda,” ang sabi niya.
- _____ d. Ang oso, sa panahong ito, na nainis na sa pagsasawalambahala sa kaniya, ay sumunod sa prinsipe sa kagubatan at inisip niyang kainin na lamang ang prinsipe ngunit hindi siya nagtagumpay. Ipinagpasiya niya tuloy na kainin ang lola ni Kitty.
- _____ e. Sa mga sandaling iyon, dumaan ang prinsipe at humangos upang iligtas sila.
- _____ f. “Tiyak ko, kaya mo nga,” sabi ng prinsipe. “Halika, iwan na natin ang ulyaning matandang iyan at tayo na sa aking palasyo upang managhalian.”
- _____ g. “Narito ako upang iligtas ka, binibini,” ani niya, at natabig niya ang lola sa kaniyang pagmamadaling lumapit kay Kitty.
- _____ h. Mabilis na tumibok ang kaniyang puso ngunit ni hindi siya napansin ng prinsipe nang ito ay napadaan.
- _____ i. “Hoy! Tingnan mo ang dinaraan mo!” sabi ng lola ni Kitty.
- _____ j. “Salamat sa iyong pagdating at pagligtas sa amin,” sabi ni Kitty sa prinsipe, “ngunit mayroon akong baril at handa akong ipagtanggol ang aking sarili.”
- _____ k. “Sa katunayan, ang ulyaning matandang iyan ay ang aking lola,” sabi ni Kitty, “at hindi ko gusto ang pakikipag-usap mo sa kaniya. At ngayong nakita na kita nang malapitan, hindi ko malaman kung bakit inisip kong makisig. Bakit hindi mo na lamang ipagpatuloy ang iyong pangangaso?”
- _____ l. Nang makarating siya sa bahay ng kaniyang lola, nakalimutan na niya ang prinsipe. Ngunit nasindak siya nang makita niyang inaatake ng isang oso ang matanda.
- _____ m. Dinadalaw ni Kitty Rescape ang kaniyang lola sa kagubatan araw-araw.

Ihambing ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 30.

Ngayon, isulat muli ang kuwento batay sa pagkakasunud-sunod na inilagay mo sa itaas. Basahin ito. May saysay na ba ito ngayon? Maisasalaysay mo na ba sa iba ang kuwento? Ihambing ang iyong bersiyon ng kuwento sa aking bersiyon sa ibaba.

Dinadalaw ni Kitty Rescape ang kaniyang lola sa kagubatan araw-araw. Isang araw, nang papunta siya upang dalawain ang kaniyang lola, nakakita siya ng isang makisig na prinsipe. Mabilis na tumibok ang kaniyang puso ngunit ni hindi siya napansin ng prinsipe nang ito ay napadaan.

Ang oso, sa panahong ito, na nainis na sa pagsasawalambahala sa kaniya, ay sumunod sa prinsipe sa kagubatan at inisip niyang kainin na lamang ang prinsipe ngunit hindi siya nagtagumpay. Ipinagpasiya niya tuloy na kainin ang lola ni Kitty.

Nang makarating siya sa bahay ng kaniyang lola, nakalimutan na niya ang prinsipe. Ngunit nasindak siya nang makita niyang inaatake ng isang oso ang matanda.

Sa sandaling iyon, dumaan ang prinsipe at humangos upang iligtas sila.

“Narito ako upang iligtas ka, binibini,” ani niya, at natabig niya ang lola sa kaniyang pagmamadaling lumapit kay Kitty.

“Hoy! Tingnan mo ang dinaraan mo!” sabi ng lola ni Kitty.

“Tumahimik ka, ulyaning matanda,” ang sabi niya.

“Salamat sa iyong pagdating at pagligtas sa amin,” sabi ni Kitty sa prinsipe, “ngunit mayroon akong baril at handa akong ipagtanggol ang aking sarili.”

“Tiyak ko, kaya mo nga,” sabi ng prinsipe. “Halika, iwan na natin ang ulyaning matandang iyan at tayo na sa aking palasyo upang mananghalian.”

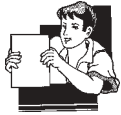
“Sa katunayan, ang ulyaning matandang iyan ay ang aking lola,” sabi ni Kitty, at hindi ko gusto ang pakikipag-usap mo sa kaniya. At ngayong nakita na kita nang malapitan, hindi ko malaman kung bakit inisip kong makisig. Bakit hindi mo na lamang ipagpatuloy ang iyong pangangaso?”

Kaya, umalis ang prinsipe na mas malungkot ngunit hindi mas matalino.

Pag-isipan Natin Ito

Nasubukan mo na bang hulaan ang dulo ng kuwento pagkaraang mabasa mo ang simula nito? O lagi kang nanghuhula batay sa pagkakasunud-sunod ng mga pangyayari?

Alamin Natin

“Ang Edukasyon ang pasaporte sa tagumpay.”

“Ang edukasyon ang tanging solusyon sa kahirapan ng ating bansa.”

Naniniwala ka ba sa mga pangungusap na ito? Baki? Bakit hindi?

Suriin natin ito.

1. Ang pasaporte ay isang dokumento na kailangan ng isang tao kapag may plano siyang maglakbay sa ibang bansa. Gaya ng pasaporte, ang edukasyon ang nagbibigay pagkakataon sa isang tao na makamit ang tagumpay, na maabot ang kaniyang mga layunin. Ngunit ang ilang tao ay nagiging matagumpay nang kahit hindi natatapos ng kolehiyo. Nagiging mayaman at makapangyarihan sila sa pamamagitan ng determinasyon at puspusang pagtatrabaho.
2. Makatutulong ang edukasyon upang malutas ang kahirapan dahil tumataas ang tsansa o posibilidad na makahanap ng magandang trabaho kung mayroon kang pinag-aralan. Gayumpaman, ang ilang tao ay umiigpaw sa kahirapan at nagiging mayaman pa nang kahit walang pinag-aralan o edukasyon.

Tila magkatugma ang dalawang pangungusap. Ngunit hindi basta tinatanggap ng isang mapanuring mambabasa ang impormasyong makakarating sa kaniya. Sinusuri niya muna ang mga ito pagpapasiyahan kung ano ang silbi nito para sa kaniya.

Bagamat makatutulong ang edukasyon upang maging matagumpay ang isang indibidwal, mayroon pang ibang paraan upang maging matagumpay.

Hindi basta-basta tumatanggap ng generalization o paglalahat ang isang mapanuring mambabasa nang hindi sinusuri ang mga detalye o patunay o ebidensiya na magpapatunay sa kanilang mga halaga.

Pag-isipan Natin Ito

Isa sa mga estratehiya na maaari mong gamitin upang maging isang mapanuring mambabasa ay ang **pagbasa nang malakas**. Makatutulong ito sa iyo na higit na maintindihan ang isinasaad ng manunulat. Sa lpit na ito, magtatanong ka, magkokomento, at iisip ng sarili mong mga ideya at konklusyon habang nagbabasa ka.

Sa pahina 20 ay isang halimbawa ng tekstong maaari mong gamitin sa lapit na pagbasa nang malakas. Basahin mo muna nang tahimik. Pagkatapos, basahin nang malakas ang mga salita sa panaklong at pag-isipan ito.

Mag-ingat sa kung ano ang iyong inaasahan dahil maaaring maging *self-fulfilling prophecies* ang iyong mga inaasahan (*Ano ang self-fulfilling prophecy? A, kailangan kong ipagpatuloy ang pagbabasa upang malaman ko ang kahulugan ng termino na iyon*).

Ang self-fulfilling prophecy ay nangyayari kapag ang inaasahan ng isang tao hinggil sa isang pangyayari ang nagiging dahilan upang ang kalalabasan ay ang inaasahan. (*Okey. Ngayon naintindihan ko na ang ibig sabihin ng self-fulfilling prophecy. Ngunit kailangan ko pa ring malaman ang iba pang tungkol dito. Kailangan ko ng karagdagang halimbawa upang higit ko itong maintindihan*).

Halimbawa:

1. Iniisip nilang ang mangyayari ay kakabahan ka at papalpak sa interbyu mo para sa isang trabaho at totoo ngang nangyari ito. (*Ano ang kahulugan ng salitang palpak? May makikita ba akong palatandaan dito? Ang salitang “kinakabahan” ba ay nagpapahiwatig ng kahulugan ng “palpak?” Titingnan ko nga sa diksiyonaryo, A, oo, nangangahulugan itong hindi magtatagumpay. Kapag kinakabahan ako, hindi ako makasasagot nang maayos, kaya hindi ako magtatagumpay*).
2. Inaasahan mong mag-eeenjoy ka (o hindi mag-eeenjoy) sa isang party at nalaman mong nagkatotoo nga ang iyong inaasahan. (*Ano ang kahulugan ng salitang “inaasahan?” A, ginamit ng manunulat ang “iniisip nilang ang mangyayari” sa unang halimbawa, marahil, gayundin ang ibig sabihin nito. Titingnan ko nga sa diksiyonaryo. Oo nga, pareho lang ang ibig sabihin nila*).
3. Binigyan ka ng iyong boss ng bagong gawain at sinabi niyang maaaring hindi mo magawa ng maaayos sa umpisa. Hindi mo nga nagawa nang maayos. (*Kung sa bagay, ang unang pagkakataon ay laging trial and error. Kung mabibigyan ako ng sapat na panahon at tiyak na instruksiyon kung paano gawin ito nang tama at nang may lubos na suporta ng aking boss, sa tingin ko magagawa ko nang tama ito sa susunod na pagkakataon*).
4. Inilarawan ng isang kaibigan ang isang taong makikilala mo pa lamang at sinabi niyang marahil, hindi mo magugustuhan ang tao. Tama nga siya. (*Sa halimbawang ito, sa tingin ko hinusgahan na ng tao ang taong iyon kahit hindi pa man niya nakikilala. Ang kaniyang perhuwisyo ang dahilan kung bakit nagkatotoo ang kaniyang inaasahan. Sa tingin ko, hindi ko dapat hinuhusgahan ang isang tao nang hindi ko man lang nakikitang tao. Hindi ko huhusgahan ang isang tao batay sa paglalarawan ng iba. Magiging hindi patas para sa taong inilalarawan*).

Kung maganda ang prediksiyon, gawin itong totoo.

Sa bawat halimbawang ibinigay, malaki ang posibilidad na nangyari ito dahil inaasahan itong mangyayari. Hindi ka sana palpak sa interbyu, o hindi sana naging nakakainip ang party kung tumulong ka na pigilang magkatotoo ang mga prediksiyon. (Sinasabi mo ba na kailangang maging maingat ako sa aking mga inaasahan? Dahil kung magiging maingat ako, makatutulong ako upang mangyari ang inaasahan ko? Aba, may bago na akong idea. Kung ang nais kong maging matagumpay ang aking buhay, kailangang lagi kong asahang magtatagumpay ako at gagawin ko lagi ang abot ng aking makakaya upang magtatagumpay.

Pagkatapos mong basahin ang teksto gamit ang lapit na pagbabasa nang malakas o reading-aloud approach), ano ang sumasagi sa iyong isipan?

Hindi ba’y mas mainam na magbasa sa ganitong paraan? Bakit sa tingin mo?

Higit na mabuting magbasa nang tila nakikipag-usap ka sa manunulat dahil napag-iisipan mo ang kung ano ang kaniyang sinabi at magkaroon ka mga sarili mong idea. Ngunit may mga pagkakataong hindi mo laging magagamit ang lapit o approach na ito.

Maaaring nais mong basahin ang seleksiyon nang malakas o basahin nang tahimik ang mga salita sa panaklong upang makapag-isip kang mabuti. Ang mahalaga ay kailangan mong pag-isipan ang mga ideyang inilahad.

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Sagutin ang sumusunod na tanong gamit ang :

- a. Magagawa ko ito.
- b. Okay, ngunit kailangan ko ng karagdagang pag-eensayo.
- c. Hindi ko kayang gawin ito sa kasalukyan.

Isulat ang titik ng iyong sagot sa mga nakalaang puwang.

- _____ 1. Matutukoy mo ba ang hindi tama o hindi sapat na impormasyon?
- _____ 2. Matutukoy mo ba ang hindi kompletong impormasyon?
- _____ 3. Tsinetsek mo ba at muling tsinetsek ang impormasyong natatanggap mo at ibinabahagi mo sa iba?
- _____ 4. Matutukoy mo ba ang mga kalabisan?
- _____ 5. Matutukoy mo ba ang ilohikal na impormasyon?
- _____ 6. Makahahanap ka ba ng mga palatandaan upang makagawa ng tamang konklusyon o inference?
- _____ 7. Masasabi mo ba ang layunin ng manunulat sa kaniyang pagsusulat?
- _____ 8. Mapapakiramdaman mo ba ang damdamin ng manunulat batay sa teksto?
- _____ 9. Magkakaroon ka ba ng konklusyon mula sa isang grupong mga detalye?
- _____ 10. Maihahambing mo ba ang iyong sariling konklusyon sa konklusyon ng manunulat?
- _____ 11. Makagagawa ka ba ng isang bagong grupong mga ideya na magpapayaman, magpapalawak, at magpapalalim sa iyong mga ideya at ideya ng manunulat?

- _____ 12. Mausisa ka bang nagtatanong tungkol sa mga generalization na nasa teksto?
- _____ 13. Gumagamit ka ba ng mga nagtataguyod na patunay o detalye upang mapalitaw mo ang generalization?
- _____ 14. Inaayos mo ba ang mga teksto na binabasa mo ayon sa iyong pangangailangan o layunin?

Bigyan ang iyong sarili ng dalawang puntos para sa bawat sagot na **a**, isang puntos para sa bawat sagot na **b**, at zero para sa bawat sagot na **c**. Alamin ang kabuuan ng iyong mga puntos para sa kabuuang iskor.

Kung ang iskor mo ay 22 hanggang 28, magiging mapanuring mambabasa ka na.

Kung ang iskor mo ay 15 hanggang 21, kailangan mo pa ng karagdagang ensayo.

Kung ang iskor mo ay 0 hanggang 14, kailangan mong pag-aralang muli ang aralin at humingi ng tulong mula sa iyong *Instructional Manager*.

Tandaan Natin

Ang sumusunod na kakayahan ang makatutulong sa iyo upang maging isang mapanuring mambabasa.

- ◆ paghinuha sa layunin, punto de bista, idea, at damdamin ng manunulat o ng mga tauhan;
- ◆ pagtukoy sa mga detalye upang mapangatwiran ang konklusiyon;
- ◆ paggawa ng sariling konklusyon bilang isang mambabasa;
- ◆ paghinuha sa kalalabasan ng mga sunud-sunod na pangyayari; at
- ◆ paggawa ng konklusyon mula sa isang grupong mga detalye, halimbawa, at ebidensiya o patunay.

Ang Kaugnayan at Halaga ng mga Idea

Kailangan nating suriin kung ang mga ideyang nakukuha natin mula sa pagbabasa upang epektibo nating magamit ang mga ito. Kailangang suriin natin ang mga ito upang magkaroon ng batayan para sa pagsusuri, paghuhusga, at sa huli, pagpapasiya kung gagamitin ba natin ang mga ito o hindi. Kailangang magkaroon tayo ng kakayahan sa pagsusuri ng mga babasahing binabasa natin araw-araw upang maging mapanuri tayong mambabasa at mapanuri tayong mag-isip.

Sa mga nakaraang aralin, natutuhan mo ang tungkol sa iba't ibang uri ng impormasyon na nagpapahirap sa iyo upang makuha mo ang lahat ng maaari mong makuha sa iyong binabasa. Hahayaan mo bang magpatuloy na maapektuhan ng mga ganitong uri ng impormasyon ang iyong pag-iisip? O ituturing mo bang mga pagkakataon ang mga ito upang hamunin ang iyong isip na maging kritikal?

Subukan Natin Ito

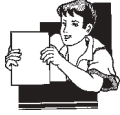
Nasa ibaba ng listahan ng mga salitang naglalarawan sa mga impormasyon at idea. Pangkatin ang mga ito sa talahanayang nasa ibaba. Kung hindi mo alam ang kahulugan ng ilang mga salita, maaari mong tingnan ang mga ito sa diksiyonaryo.

lohikal	walang kaugnayan	mapapakinabangan
kompleto	walang silbi	imperpekto
magkakaugnay	mahina	ilohikal
maisasagawa	interesante	sapat
angkop	hindi maisasagawa	depektibo

Positibo	Negatibo

Ang mga salitang “imperpekto,” “mahina,” “ilohikal,” “hindi maisasagawa,” at “depektibo” ang naglalarawan sa impormasyon negatibo ang epekto sa pag-iisip ng isang tao.

Ang mga salitang “lohikal,” “interesante,” “magkakaugnay,” “sapat,” “mapakikinabangan,” “angkop,” “kompleto,” at “maisasagawa” sa kabilang banda naman ang naglalarawan sa impormasyong makatutulong sa atin upang gumawa ng mga pasiya at baguhin ang ating kilos.

Alamin Natin Ito

Paano mo masasabi kung ang isang ideyang iyong nabasa ay may halaga o wala? Basahin ang mga pamantayan sa ibaba.

Pamantayan sa Pagsusuri sa Halaga o Kaugnayan ng mga Idea sa Isang Babasahing Teksto

1. Ang mga idea ba sa teksto ay lohikal na nakaayos?
2. May mga hindi tama o hindi sapat ba na impormasyon na makikita sa teksto?
3. Mapupukaw ba ng pagkakalahad ng mga idea ang iyong atensiyon upang ipagpatuloy mo ang pagbabasa?
4. May mga detalye nang walang kaugnayan?
5. Magkakaugnay ba o naiintindihan ba ang mga idea?
6. May sapat bang detalye upang maitaguyod ang mga ibinigay na paglalahat o generalization?
7. Mapapakinabangan mo ba bilang isang mambabasa ang mga idea?
8. May mga mahihina bang punto na nais mong talakayin sa manunulat?
9. Angkop ba ang mga ginamit na salita?
10. Sapat na ang mga data o detalye upang magkaroon ng saysay ang teksto?
11. May mga idea ka bang nakita na ilohikal kaya nahirapan kang mahinuha ang kalalabasan o pagtatapos ng mga nabanggit na pangyayari?
12. May mga depektibo o nakakadudang idea sa akda?
13. Ang mga isinaad bang ideya ay magagamit sa mga sitwasyon sa tunay na buhay?

Kung susuriin natin ang teksto at malalaman natin na may malaking halaga ito kung ang mga sagot sa mga tanong sa itaas ay **oo** maliban lamang sa mga bilang **2, 4, 8, 11, at 12** na ang sagot dapat ay **hindi**.

Subukan Natin Ito

Gumupit ng isang editorial o balita mula sa isang diyaryo at suriin ito. Gamitin ang mga salitang natutuhan mo sa araling ito. Gamitin ang pamatayan na makikita sa *criteria sheet* sa ibaba upang suriin ang iyong babasahin.

Criteria Sheet Para sa Pagsusuri ng mga Babasahin

Pamagat ng babasahin: _____

Autor: _____

Paksang Tinalakay: _____

Sagutan ang sumusunod na mga tanong pagkatapos basahin ang babasahin.

1. Ang mga idea ba sa teksto ay lohikal na nakaayos?
2. May mga hindi tama o hindi sapat ba na impormasyon na makikita sa teksto?
3. Mapupukaw ba ng pagkakalahad ng mga idea ang iyong atensiyon upang ipagpatuloy mo ang pagbabasa?
4. May mga detalye nang walang kaugnayan?
5. Magkakaugnay ba o naiintindihan ba ang mga idea?
6. May sapat bang detalye upang maitaguyod ang mga ibinigay na paglalahat o generalizations?
7. Mapapakinabangan mo ba bilang isang mambabasa ang mga idea?
8. May mga mahihina bang punto na nais mong talakayin sa manunulat?
9. Angkop ba ang mga ginamit na salita?
10. Sapat na ang mga data o detalye upang magkaroon ng saysay ang teksto?
11. May mga idea ka bang nakita na ilohikal kaya nahirapan kang mahinuha ang kalalabasan o pagtatapos ng mga nabanggit na pangyayari?
12. May mga depektibo o nakakadudang ideya sa akda?
13. Ang mga isinaad bang idea ay magagamit sa mga sitwasyon sa tunay na buhay?

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Pumili ng isang babasahin at suriin ang mga nilalaman nito sa pamamagitan ng paggamit sa ibinigay na pamantayan sa nakaraang pahina. Ipawasto ang iyong ginawa sa iyong *Instructional Manager*.

Tandaan Natin

Upang maituturing na may kaugnayan ang isang akda, kailangang:

1. lohikal na nakaayos ang mga idea;
2. wala itong hindi tama o hindi sapat na impormasyon;
3. napapanatiling nakatutok ang iyong pansin at nahihikayat kang ipagpatuloy ang pagbabasa;
4. hindi nagtataglay ng mga detalyeng walang kaugnayan;
5. magkakaugnay at naiintindihan;
6. may sapat na detalyeng nagtataguyod sa mga paglalahat o generalization;
7. may kapakipakinabang na mga idea para sa mga mambabasa;
8. walang mahinang punto;
9. gumagamit ng angkop na mga salita;
10. may saysay o kabuluhan;
11. may pagtatapos na madaling mahinuha;
12. hindi nagtataglay ng depektibo o kaduda-dudang impormasyon; at
13. maaaring gamitin sa mga sitwasyon sa totong buhay.

Ito na ang dulo ng modyul! Binabati kita sa pagtatapos nito. Nagustuhan mo ba? May natutuhan ka bang kapakipakinabang mula sa modyul na ito? Isang buod ng mga pangunahing paksa ang nasa ibaba upang matulungan kang matandaang mabuti ang mga ito.

Ibuod Natin

Isinasaad ng modyul na ito na:

- ◆ Ang mga impormasyon ay maituturing na imperpekto kapag:
  - hindi kompleto o kulang;
  - hindi tama;
  - kalabisan; at
  - ilohikal.
- ◆ Ang sumusunod na kakayahan ang makatutulong sa iyo upang maging isang mapanuring mambabasa.
  - paghinuha sa layunin, punto de bista, idea, at damdamin ng manunulat o ng mga tauhan;
  - pagtukoy sa mga detalye upang mapangatwiran ang konklusyon;
  - paggawa ng sariling konklusyon bilang isang mambabasa;
  - paghinuha sa kalalabasan ng mga sunud-sunod na pangyayari; at
  - paggawa ng konklusyon mula sa isang grupong mga detalye, halimbawa, at ebidensiya o patunay.
- ◆ Upang maituturing na may kaugnayan ang isang akda, kailangang:
  1. lohikal na nakaayos ang mga idea;
  2. wala itong hindi tama o hindi sapat na impormasyon;
  3. napapanatiling nakatutok ang iyong pansin at nahihikayat kang ipagpatuloy ang pagbabasa;
  4. hindi nagtatagalay ng mga detalyeng walang kaugnayan;
  5. magkaugnay at naiintindihan;
  6. may sapat na detalyeng nagtataguyod sa mga paglalalahat o generalization;
  7. may kapakipakinabang na mga idea para sa mga mambabasa;
  8. walang mahinang punto;
  9. gumagamit ng angkop na mga salita;
  10. may saysay o kabuluhan;
  11. may pagtatapos na madaling mahinuha;
  12. hindi nagtataglay ng depektibo o kaduda-dudang impormasyon; at
  13. maaaring gamitin sa mga sitwasyon sa totong buhay.

Anu-ano ang mga Natutuhan Mo?

Basahin ang sipi sa ibaba at sagutan ang sumusunod na tanong:

1. Ano ang pangunahing idea ng sipi?

---

2. Saang pangungusap matatagpuan ang pangunahing idea?

---

3. Ano ang layunin ng sipi?

Ihambing ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 30.

Batayan sa Pagwawasto

A. Anu-ano na ang mga Alam Mo? (pp. 2–3)

1. Kung ang sagot mo ay Pangungusap 1 at 9, tama ka.
2. Kung ang sagot mo ay Pangungusap 10, tama ka.
3. Kung ang sagot mo ay Pangungusap 3, 4 at 9, tama ka.
4. Kung ang sagot mo ay oo, tama ka. Ang mga salitang “pangkalahatan larawan,” “global,” at “bird’s eyeview” ang gumagabay sa akin.
5. “pangkalahatan” at “bird’s eyeview”
6. “importante”
7. Kung ang sagot mo ay sa pamamagitan ng paggamit sa mga lohikal o pangkalahatang teknik o paggamit ng dalawa, tama ka.
8. Kung ang sagot mo ay Pangungusap 10, tama ka.

B. Aralin 1

Subukan Natin Ito (pahina 9)

nag-aalala, kalmado, mabilis na tumitibok

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan (pahina 12)

1. iba
2. hindi kompleto
3. mga detalyeng nagtataguyod sa pangunahing idea
4. mali
5. mga kalabisan
6. walang kaugnayan
7. magpasiya
8. ilohikal

C. Aralin 2

Subukan Natin Ito (pahina 17)

- a. 2
- b. 13
- c. 9
- d. 4
- e. 6
- f. 11
- g. 7
- h. 3
- i. 8
- j. 10
- k. 12
- l. 5
- m. 1

D. Anu-ano ang mga Natutuhan Mo? (pahina 28)

- 1. Karamihan sa mga kabataan ang nagtatamasa ng tagumpay kahit hindi sila nakatapos ng kolehiyo.
- 2. ikaapat na pangungusap
- 3. Upang hikayatin ang mga mambabasa na subukan ang pagsasanay na bokasyonal bilang alternatibo sa pormal na edukasyon sa kolehiyo bilang isang paraan upang magtagumpay sila.

Mga Sanggunian

Fulghum, Robert. *All I Really Need To Know I Learned in Kindergarten: Uncommon Thoughts on Common Things*. U.S.A.: Ivy Books, 1988.

Maker, Janet. *Academic Reading with Active Critical Thinking*. New York: Wadsworth Publishing Company, 1995.

Milan, Deanne K. *Developing Reading Skills, 3rd Ed.* U.S.A. McGraw-Hill, 1991.

Rubin, Dorothy. *The Vital Arts-Reading and Writing*. Trenton State College. MacMillan Publishing Co, Inc., 1979.